

LATVIJAS REPUBLIKAS FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

Reģ.nr. 90010248231; Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
tālrunis: (+371) 29178183; e-pasts: info@fdp.gov.lv; mājaslapa: http://fdp.gov.lv

Fiskālās disciplīnas padomes
Fiskālā nodrošinājuma rezerves apjoma atbilstības novērtējuma darba grupas
Protokols Nr. 2 (23)

Rīgā

2025.gada 05.augustā

Sanāksmi vada:

Fiskālās disciplīnas padomes loceklis, FR darba grupas vadītājs A.Jakobsons

Piedalās:

Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	I.Golsts
<i>Sekretariāts –</i>	
Fiskālās disciplīnas padomes sekretārs	N.Malnačs
Fiskālās disciplīnas padomes makroekonomikas eksperts	V.Zaremba
Fiskālās disciplīnas padomes fiskālo risku eksperte	I.Verpakovska
Fiskālās disciplīnas padomes juriste	I.Jansone
<i>Finanšu ministrija –</i>	
Finanšu ministrijas fiskālās politikas departamenta direktors	N.Sakss
Finanšu ministrijas fiskālās politikas departamenta direktora vietniece; fiskālās pārvaldības nodaļas vadītāja	I.Blauberģa
Finanšu ministrijas fiskālās pārvaldības nodaļas vadītājas vietniece	L.Rimonte
Finanšu ministrijas fiskālās pārvaldības nodaļas vecākais eksperts	E.Vītols

Sanāksmi protokolē:

Fiskālās disciplīnas padomes juriste

I.Jansone

Sanākšme sākas plkst. 15:00.

Sanāksmes atklāšana – A.Jakobsons

Fiskālo risku darba grupas vadītājs A.Jakobsons atklāj sanāksmi.

1. Fiskālo risku deklarācija (FRD)

Fiskālo risku darba grupas (FRDG) vadītājs A.Jakobsons informē, ka Finanšu ministrija ir sagatavojusi Fiskālo risku deklarāciju, kas paredz, ka Finanšu ministrijai fiskālā nodrošinājuma rezervi 2026., 2027. un 2028. gadiem plānot Fiskālās disciplīnas likumā paredzētajā minimālajā apjomā, t.i. 0,1% no IKP.

A.Jakobsons lūdz Finanšu ministrijas pārstāvjus prezentēt sagatavoto FRD un pastāstīt, kas ir iekļauts FRD, kādas ir izmaiņas, salīdzinot ar pagājušā gada FRD, kādi jauninājumi ir iestrādāti FRD.

N.Sakss informē FR darba grupas dalībniekus, ka šī gada FRD ir iekļauta jauna sadaļa par fiskālo risku saistībā ar valsts garantiju sistēmu akreditētiem valsts muzejiem starptautisku izstāžu rīkošanā. Ja tiks ieviesta šāda valsts garantiju sistēma, tad sākot ar 2026. gadu zaudējumu gadījumā kompensācijas izmaksas nodrošināšanai budžeta likumā tiks paredzētas tiesības palielināt apropiāciju Kultūras ministrijas budžetā. FRD ietvarā tiks

novērtēta attiecīgā fiskālā riska iestāšanās varbūtība un fiskālā ietekme, atbilstoši iekļaujot to fiskālā nodrošinājuma rezerves aprēķinā.

Ir paplašināta arī Satversmes tiesas spriedumu izpildes sadaļa ar aktuālo situāciju par SEB pieteikumu Satversmes tiesā saistībā ar kredītiestādes pienākumu maksāt kredītaņēmēju aizsardzības nodevu, kā arī ar pieteikumu Satversmes tiesā saistībā ar samazināto iemaksu likmi fondēto pensiju shēmā jeb 2. pensiju līmenī, 1 procentu novirzot uz 1. pensiju līmeni.

Rail Baltica sadaļa ir papildināta ar informāciju par SAFE finanšu instrumenta izmantošanu, kur norādām, ja SAFE aizdevums tiks izmantots pasākumiem, kuriem budžetā finansējums nav ieplānots, tad par attiecīgo aizņēmuma summu palielinās negatīvā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci. Kā arī norādām, ka saskaņā ar FDL 9. pantu nepieciešami kompensējošie pasākumi - pieprasot SAFE aizņēmumu Rail Baltica projektam, par attiecīgo aizņēmuma apjomu ir jāveic konsolidācijas pasākumi.

Klimata pārmaiņu nodaļa ir papildināta ar Starptautiskā Valūtas fonda analītiskā rīka Q-CRAFT novērtējumu par klimata pārmaiņu ilgtermiņa ietekmi uz vispārējās valdības budžeta primāro bilanci un uz vispārējās valdības parādu pie vairākiem klimatiskajiem scenārijiem. Kā arī "zaļā budžeta" marķēšanas sadaļa ir paplašināta no Finanšu ministrijas budžeta izdevumu uz valsts pamatbudžeta izdevumu marķēšanu.

Fiskālā nodrošinājuma rezervi 2026., 2027. un 2028. gadiem plānots veidot Fiskālās disciplīnas likumā paredzētajā minimālajā apjomā, t.i. 0,1% no IKP. Fiskālā nodrošinājuma rezerve tiek veidota valsts galvojumiem, valsts aizdevumiem un sākot no šī gada arī SIA "Enerģijas publiskā tirgotāja" saimnieciskās darbības prognozētās un faktiskās bilances novirzēm.

I.Golsts jautā, kādi būtu iemesli SIA "Enerģijas publiskā tirgotāja" novirzēm?

N.Sakss norāda, ka iemesls varētu būt ne pārāk precīza prognozēšana.

I.Blauberģa papildina, ka novirzes galvenokārt ir radušās obligātā iepirkuma ietvaros īstenotā darījuma shēmas uzskaites maiņas rezultātā. Piemēram, uzsākot PVN piemērošanu, prognozē tas netika pareizi aprēķināts.

N.Malnačs norāda, ka saistībā ar aizsardzības izdevumu palielināšanu ir paredzēta valsts izņēmuma klauzula. Kāpēc Rail Baltica SAFE aizņemšanai būtu nepieciešami kompensējošie pasākumi?

N.Sakss norāda, ka valsts izņēmuma klauzula nav neierobežota un ir paredzēta tikai aizsardzības izdevumiem, bet SAFE aizdevumam ir plašāks tvērums. SAFE aizdevums Rail Baltica projektam netiktu uzskatīts kā aizsardzības izdevumi, tāpēc būtu nepieciešami kompensējošie pasākumi.

N.Malnačs atgādina, ka FR darba grupa bija lūgusi veikt publiskā sektora atbildības izdevumu pieauguma analīzi, tomēr tas netika iekļauts FRD.

N.Sakss atzīmē, ka tas nav FRD kompetencē. Šādu analīzi būtu atbilstošāk iekļaut budžeta paskaidrojumos.

I.Golsts atsaucoties uz slimības pabalstu straujo izdevumu pieaugumu, jautā, vai pieauguma temps ir ticis salīdzināts ar VSAOI pieaugumu?

N.Sakss apstiprina, ka ir salīdzināts ar vidējo algas pieaugumu un pret to slimības pabalstu pieaugums ir atbilstošs. Tomēr norāda, ka ir strauji audzis slimības pabalstu saņēmēju skaits. Pagaidām nav veikta detalizētāka analīze par iemesliem un salīdzinājumu ar situāciju citās valstīs, tomēr ir plānots tādu veikt.

N.Malnačs apstiprina, ka arī FDP sekos līdzī šim jautājumam un veiks izpēti. Papildus norāda, ka FRDG jau iepriekš ir vērsusi uzmanību uz Uzturlīdzekļu fonda darbību, kas ir kļuvis par ievērojamu slogu budžetam. Vai šim jautājumam tiek sekots līdzī?

N.Sakss norāda, ka pagaidām šāda analīze nav veikta, tomēr, iespējams, iekļaus to nākamā gada FRD.

N.Malnačs jautā par aktualitātēm saistībā ar Nacionālā futbola stadiona projekta virzīšanu uz publisko un privāto partnerību (PPP)?

I.Blauberģa apgalvo, ka, ņemot vērā PPP saskaņošanas procesu un visas nepieciešamās procedūras, Nacionālā futbola stadions netiktu pieklasificēts valsts bilancei. Kā arī kopumā tas ir ļoti ilgstošs process, lai nonāktu līdz rezultātam. Apstiprina, ka CFLA seko līdzī un uzrauga PPP.

N.Malnačs lūdz FRD papildināt ar informāciju par valsts galvojumiem, kas rezultējas saistību izpildē – uzskaitīt summas pa gadiem. Papildus norāda uz to, ka 45% no visa pašvaldību galvojumu apjoma ir koncentrēti tikai divās pašvaldībās - Jūrmalas un Daugavpils pašvaldībās.

N.Sakss apstiprina, ka līdzī šim nav bijuši pašvaldību galvojumi, kuri būtu rezultējušies saistību izpildē. Kā arī šim riskam tiek cieši sekots līdzī.

N.Malnačs jautā, kāpēc ir mainījušies neizlietoto asignējumu un PPP potenciālās ietekmes vēsturiskie dati?

E.Vītols skaidro, ka tas ir saistīts ar metodoloģijas izmaiņām. Tagad neizlietoto asignējumu uzskaites metodoloģijā netiek iekļauti ārvalstu finanšu palīdzības neizlietotie asignējumi, jo tas jau ir iekļauts FRD Ārvalstu finanšu palīdzības sadaļā. Tagad aprēķinā tiek iekļautas tikai pamatfunkcijas.

N.Malnačs jautā, vai gadījumā ar potenciālo OIK tiesvedības procesu pastāv kādi riski?

N.Sakss skaidro, ka pagaidām oficiāla prasība Satversmes tiesā nav iesniegta. Tāpēc pagaidām nav pamatojuma to iekļaut FRD. Kā arī turpmāka situācijas attīstība ir atkarīga no prasījuma būtības – ja tas būs vērst pret OIK sistēmu, tad tas būs Satversmes tiesas jautājums. Bet, ja vērsīsies pret konkrētiem administratīvajiem aktiem, tad tas jau būtu PTAC kompetencē.

N.Malnačs jautā, vai saistībā ar airBaltic ir sagaidāma nepieciešamība valstij sniegt finanšu atbalstu?

N.Sakss skaidro, ka uzņēmuma vadība plāno turpināt īstenot taupības pasākumus, lai nodrošinātu likviditāti līdz potenciālajam IPO 2026. gadā. Tāpēc pagaidām nav pieejama pamatota informācija, kas norādītu uz nepieciešamību šobrīd sniegt valsts atbalstu. Tomēr, ņemot vērā esošo ģeopolitisko nenoteiktību, nevar izslēgt nepieciešamību veikt valsts ieguldījumus kapitālsabiedrībā.

FRDG pozitīvi novērtē FM paveikto, sagatavojot FRD, un izsaka pateicību par sniegto informāciju.

A.Jakobsons pateicas FM pārstāvjiem par dalību sēdē.

Fiskālo risku darba grupas dalībnieki diskutē par FRD un uzraudzības ziņojumā iekļaujamo informāciju fiskālo risku sadaļā.

Atsaucoties uz augstāk minēto, FRDG nolemj:

- 1.1. Pieņemt zināšanai FM sniegto informāciju par fiskālo risku deklarāciju.
- 1.2. Detalizētu viedokli par FRD paust uzraudzības ziņojumā.
- 1.3. Ieteikt Padomei apstiprināt FM piedāvāto fiskālā nodrošinājuma rezervi 2026. gadam 0,1% no IKP.

A.Jakobsons – par;
I.Golsts – par.

Sanāksmi slēdz plkst. 18:00

Darba grupas vadītājs

A.Jakobsons

Sēdes sekretāre

I.Jansone

I.Jansone 29495878
inga.jansone@fdp.gov.lv